

Folketingets Beskæftigelsesudvalg

Henvendelse vedr. 4 ugers virksomhedspraktik for øvrige uddannelsesparate

Dato: 11-04-2023

Billund Kommune oplever udfordringer i forhold til 4 ugers begrænsning på virksomhedspraktikker for øvrige uddannelsesparate, som ofte har svært ved at tage/fastholde en uddannelse eller opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Billund Kommunes Unge, Uddannelses- og Beskæftigelsesudvalg anmoder derfor Folketingets Beskæftigelsesudvalg om at tage nedenstående problematik op til politisk genovervejelse og behandling. Billund Kommune foreslår, at virksomhedspraktik for pågældende målgruppe kan forlænges i op til 13 uger efter en konkret individuel vurdering.

Forvaltning

Unge og Familie

Afsendes på vegne af

Robert Terkelsen, Formand for Unge-, Uddannelses- og Beskæftigelsesudvalget

Baggrund

Baggrunden for vores henvendelse skal findes i lovændringen, der blev vedtaget i 2019, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Lovændringen opleves særligt udfordrende for den gruppe af unge øvrige uddannelsesparate, som ikke har lang erhvervs-erfaring, har vanskeligt ved at starte på eller fastholde uddannelse og/eller vanskeligt ved at opnå ordinær beskæftigelse.

Kontaktperson:

Kristina Vingaard, udviklingskonsulent Unge og Familie
Mail: kbb@billund.dk

I praksis betød lovændringen, at muligheden for virksomhedspraktik i op til 13 uger blev forkortet, så praktikken kun kan vare op til 4 uger uden mulighed for forlængelse for udvalgte målgrupper: jobparate kontanthjælpsmodtagere, uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere samt job- og uddannelsesparate integrationsydelsesmodtagere uden for integrationsprogrammet. Billund Kommune ser, at dette særligt er en udfordring for unge, der visiteres *øvrige uddannelsesparate*.

Målgruppen

Der skelnes mellem to typer af uddannelsesparate. De *åbenlyst uddannelsesparate*, som er i berøring med Billund Kommunes Arbejdsmarkedsafdeling – og de *øvrige uddannelsesparate*, som er i berøring med Billund Kommunes Ungeafdeling. Sidstnævnte er i mange tilfælde unge, som er kendetegnet ved en eller flere af følgende indikatorer:

- Har brug for hjælp og støtte til at komme i uddannelse eller få tilknytning til arbejdsmarkedet
- Har brug for tid og stabilitet for at kunne udvikle sig. Ifølge bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats § 4, stk. 3 forventes øvrige uddannelsesparate med den rette hjælp og støtte at kunne begynde på uddannelse på ordinære vilkår inden for et år

- Har forlist skolegang bag sig: faglige udfordringer, mobning, eksklusion, afbrudte skoleforløb, dårlige erfaringer med skolen, forældre som ikke har støttet op om skolen
- Har lavt selvværd og/eller begrænset selvindsigt
- Har begrænsede og/eller dårlige erfaringer med uddannelse og job
- Har ustabile familierelationer og netværk
- Har ustabile boligforhold
- Har økonomiske udfordringer
- Har risikoadfærd som fx overforbrug af rusmidler, kriminalitet, selvskade og/eller spiseforstyrrelser
- Har opmærksomhedsforstyrrelser og udviklingsforstyrrelser som fx ADHD og autisme-spektrum-forstyrrelser
- Har psykiske sindslidelser og fobier som fx angst, depression, stress, social forbi, OCD
- Har ikke en arbejdsidentitet og er ikke vant til at begå sig på en arbejdsplads

Målgruppen kan have vidt forskellige afsæt for at kunne begynde på en uddannelse eller opnå tilknytning til arbejdsmarkedet. Ungeafdelingen oplever, at nogle unge blomstrer op af at være i en virksomhedspraktik, og at læringen herfra bidrager til, at den unge på eget initiativ kan søge uddannelse eller job. Modsat oplever Ungeafdelingen også unge, som umiddelbart virker parate til at komme i gang inden for relativt kort tid, men hvor der undervejs i arbejdet med den unge kommer problemstillinger til syne, som forlænger deres tid på uddannelseshjælp, samt vanskeliggør progressionen i fx praktik.

Dermed kan målgruppen: øvrige uddannelsesparate have problemstillinger og være i situationer, som er sammenlignelige med målgruppen: aktivitetsparate – om end deres problemstillinger er mindre gennemgribende, af kortere varighed eller mindre komplekse. Aktivitetsparate har mulighed for virksomhedspraktik på 13 uger, og praktikken for aktivitetsparate kan forlænges.

De øvrige uddannelsesparate adskiller sig fra de åbenlyst uddannelsesparate, som vurderes at kunne opstarte og gennemføre en uddannelse øjeblikkeligt. De aktivitetsparate vurderes at have udfordringer af så gennemgribende eller kompleks karakter, at det at blive parat til opstart på uddannelse vil tage mere end ét år. De øvrige uddannelsesparate vurderes at kunne blive klar til opstart på uddannelse inden for et år.

Målgruppekategorien Uddannelsesparate udgør en bredere målgruppe end målgruppekategorien Jobparate, hvor man skal kunne tage imod job indenfor tre måneder. Det betyder, at nogle unge i målgruppen har behov for længere praktik for at blive klar til uddannelse inden for et år.

Udfordringer

Ifølge lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LBK nr. 701 af 22/05/2022) § 58 er formålet med virksomhedspraktik, at dette tilbud skal *”gives med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer og at afklare og bringe personen tættere på jobmål, ved at personen deltager i konkrete arbejdsopgaver og indgår i kollegiale sammenhænge.”* I sammenhæng hermed er den

overordnede udfordring, at det kan være vanskeligt for målgruppen at opnå formålet i en virksomhedspraktik på 4 uger.

Særligt fordi det er de færreste unge, som kan starte op på mange timer om ugen i en praktik. Ofte vil den unge skulle bruge tid på at komme i gang med jobfunktionerne, finde sig til rette på praktikstedet og opbygge en arbejdsidentitet. Dette blandt andet fordi gruppen ofte mangler både en arbejdsidentitet og erfaring at bygge videre på.

Det er vanskeligt at komme i mål med målsætninger og delmål over en 4 ugers periode. Ligesom det kan være vanskeligt at skulle holde midtvejsstatus med en ung, som i sagens natur knap nok er etableret i praktikken. Målgruppen kan have behov for en længere praktikperiode for at kunne opleve faglig og personlig udvikling. Derudover er det vanskeligt at nå at opfylde mål, der handler om, at den unge skal lære at indgå i kollegiale sammenhænge på så kort tid.

En virksomhedspraktik på 4 uger vil ikke i alle tilfælde være tilstrækkeligt til at af-dække og afklare den unges valg af uddannelse eller beskæftigelse. Ligesom det ikke vil være tilstrækkeligt i forhold til at give den unge forudsætninger for at indgå i uddannelse eller beskæftigelse på ordinære vilkår. Dette hænger ligeledes sammen med de unges manglende arbejdsidentitet.

Ungeafdelingen oplever, at virksomheder takker nej til en 4 ugers praktik, hvis den unge kun kan starte op med få timer ugentligt. Varigheden af praktikken i forhold til målgruppens udfordringer gør praktikkerne mindre attraktive for virksomhederne. Dels er der kort tid til oplæring og gevinst for både den unge og virksomheden. Virksomheder, som i princippet gerne vil understøtte sårbare unges mulighed for praktik, ser sig dog nødsaget til at sige nej til 4 ugers praktikker, hvor den unge kun kan fremmøde få timer om ugen. Dette fordi de oplever, at de ikke har mulighed for at arbejde med den unges progression.

Virksomhedspraktik for målgruppen kan ikke forlænges, hvilket betyder, at den unge enten skal have et andet praktiksted eller en anden jobfunktion på samme virksomhed. Det betyder mange skift for den unge, som i forvejen har svært ved nye relationer og forandringer. Dertil kan det være vanskeligt at finde virksomheder, som er store nok til at kunne tilbyde unge forskellige meningsfulde jobfunktioner/praktikperioder – og derfor vil det være nødvendigt at finde en ny praktikplads til den unge. Det har den konsekvens, at virksomhedspraktik sjældent kan bruges til at danne grundlag for lønnede timer, som det ellers er tiltænkt i loven.

Billund Kommune er bekendt med, at også andre kommuner er udfordrede på den virksomhedsrettede indsats for målgruppen.

Netop en virksomhedsrettet indsats vil ellers indholdsmæssigt være fordelagtig for målgrupper, der har behov for at få kendskab til et bredere arbejdsmarked. Virksomhedsrettede indsatser bidrager generelt til de unges arbejdskendskab og brancheafklaring og kan dermed sikre et bedre oplyst uddannelsesvalg.

Da lovændringen blev gennemført i 2019, blev det vurderet, at ændringen omkring indførelse af varighedsbegrænsning på virksomhedspraktik for de øvrige

uddannelsesparate og andre målgrupper medførte en besparelse i kommunerne. Billund Kommune har ikke kunnet isolere effekten, hverken ift. den konkrete målgruppe eller den konkrete "adfærdsændring", da forenklingen af beskæftigelsesindsatsen i 2019 også indeholdte en række andre lovændringer og deraf følgende "adfærdsændringer" – ligesom den som nævnt også gjaldt andre målgrupper. Vi henviser derfor til beregningerne fra Beskæftigelsesministeriet.

Billund Kommunes Ungeafdeling og Unge-, Uddannelses- og Beskæftigelsesudvalget stiller sig gerne til rådighed for de af Beskæftigelsesudvalgets medlemmer, der måtte ønske yderligere indsigt i problemstillingen.

Der henvises i øvrigt til daværende høringssvar fra KL, som også rummer en belysning af problemstillingen <https://www.ft.dk/samling/20181/lovforslag/l209/bilag/1/2036604.pdf>

Venlig hilsen

Unge-, Uddannelses- og Beskæftigelsesudvalget, Billund Kommune

Robert Therkelsen, Formand (Venstre)

Jannick Dam Kristensen, Næstformand (Socialdemokratiet)

Ulrich Kristensen (Lokalpolitisk Forum)

Jørn Poulsen (Løsgænger)

Rie Køppen (Socialdemokratiet)